

reliefarea partituri feminine. În rest, de la cele două compoziții reușite ale lui Samuel Fischler (în rolurile Schlumpf și Traugott von Friedemann) și pînă la rolul foarte episodic, dar bine gîndit, al chelnerului Guillaume

(Isac Cassvan), actorii — din care mai amintim pe Sonia Gurman și Sami Godrich — au adus o contribuție prețioasă, bine particularizată, la reușita colectivă.

Călin Căliman

TEATRUL „C. I. NOTTARA“

„HIPNOZA“ de Șt. Berciu

Regia : George Rafael. Scenografia : Traian Nițescu. Distribuția : Val Săndulescu (Colonel Valeriu Pandrea), George Păunescu (Major doctor Bota), Theo Partisch (Locotenent Velicu), George Sion (Doctor Augustin Moran), Eugenia Marian (Doctor Eveljine Cristea), Victoria Dobre (Tina Oancea), Iou Punea (Nelu Tenopol), Eugenia Bădulescu (Dana Bengeanu), Rodica Sanda Țuțianu (Eugenia Oprescu), Dărin Moga (Victor Dinu), Angela Chiuaru (Adela Vizanti), Constantin Guriță (Șoferul), Nana Ianculescu (Actrița), Costel Zaharia (Actorul), Anđi Tomaide (Plasatoarea), Ion Enache (Medicul).

O nouă piesă a lui Ștefan Berciu. Fi-rește, o nouă piesă polițistă : o crimă a avut loc. Ițele sînt, ca de obicei, destul de încîlcite. Criminalul nu vine să se predea singur, ros de remușcări, după o noapte lungă de insomnie. Există probe care fac să se creadă că crima a fost comisă de o anumită persoană, alte fapte, ulterior aduse la lumină, îndreaptă atenția ancheta-torilor asupra altcuiva, pentru ca, în cele din urmă, criminalul să fie do-vedit un al treilea — cel la care ni-

meni nu trebuia să se aștepte. Schema este clasică. Dar și aici, ca și în piesele anterioare ale lui Ștefan Berciu, este prezent un element înnoitor. Pe de o parte, refuzul de a folosi clișeele lite-raturii polițiste. Pe de altă parte, stră-dania autorului de a descoperi semni-ficații mai adînci, intenția de a educa, în spiritul răspunderii colective, pentru o înaltă ținută civică și morală.

În *Hipnoza*, eșafodajul logic este abil construit. Fără complicații inu-tile, fără atmosferă de mister și de

De la stînga la dreapta : George Sion (Augustin Moran), Victoria Dobre (Tina Oancea), Rodica Sanda Țuțianu (Eugenia Oprescu), Ion Punea (Nelu Tenopol), Dorin Moga (Victor Dinu)

tenebre. Urmărirea criminalului nu se face cu lanterna și cu lupa în mână, nu au loc atacuri prin surprindere, nu se distribuie nici o lovitură, nu se ridică piedica nici unui revolver; într-un cuvânt, nimic din arsenalul de procedee folosite de literatura polițistă de duzină. Locul și împrejurările crimei sînt doar sugerate. (Evenimentele sîngeroase se petrec în preistoria piesei. La ridicarea cortinei focul de revolver ucigaș a și fost tras.) Elementul de spectaculos factice fiind cu premeditare eliminat, Ștefan Berciu are disponibilitatea să-și îndrepte atenția asupra adîncirii faptelor de viață, poate să-și concentreze atenția spre dezvoltarea psihologică a personajelor, ale căror portrete cîștigă astfel în relief și culoare.

În ansamblu, se poate vorbi, în legătură cu această nouă piesă a lui Berciu, de un sensibil progres în evoluția sa dramaturgică. Mai întîi, un spor de măiestrie în ce privește replica, acum mai vie, care a cîștigat în naturalețe (dar ar mai suporta încă șlefuire). Acțiunea este mai concisă, desfășurarea evenimentelor dramei are o mai mare cursivitate, este mai simplă, fără meandre artificiale construite; autorul a renunțat la retrospectivile folosite pînă la abuz în piesele anterioare. În afară de acestea, el a izbutit să se elibereze și de un anumit ton didactic-moralizator, arid, care se făcea încă simțit pe alocuri în piesele precedente. Se înregistrează cu satisfacție filonul de umor care încălzește și înviorează desfășurarea acțiunii. Din nefericire, nu toate momentele de comedie sînt la fel de izbutite. Și aceasta, pentru că uneori se mizează pe comicul facil, realizat din folosirea unor expresii argotice. Puțin oșitoare se arată în piesă implicațiile de ordin psihopatologic: amnezia de care suferă actrița Dana Bengeanu în urma unui traumatism, ședințele de sugestie și alte procedee clinice care i se aplică.

În spectacolul realizat de colectivul Teatrului „C. I. Nottara“, elementele de rebus ale piesei, transpuse scenic, au efectul unui prelungit „captatio benevolentiae“, activează atenția, solicită inteligența spectatorului și, ca orice lucrare aparținînd speciei polițiste, produce o anumită satisfacție și relaxare.

Versiunea scenică a lui George Ra-fael este riguros gîndită. Ritmul nu șchioapătă: de aceea, se realizează o gradație a interesului față de evenimentele din piesă; de aceea, toate detaliile converg spre deznodămîntul final. Foarte bine găsită proiecția de fotografii (realizate cu simț artistic de Sandu Mendrea) care, pe lîngă faptul că evită discontinuitatea acțiunii, contribuie totodată la realizarea atmosferei piesei. În general, spectacolul are o linie de sobră, echilibrată. Pe această linie se înscriu și cele mai multe interpretări actoricești. Eugenia Bădulescu (Dana Bengeanu) a trecut cu discreție și inteligență scenică peste dificultățile unui rol situat la granița patologicului. Într-un permanent freamăt, ochii actriței, de o mare expresivitate, transmit febrila încercare a personajului de a-și lega firul memoriei, rupt. Figură de om respectabil, firească în alcătuirea ei, cu ușoare semne de oboseală și de imperceptibile emoții, transcrise cu o tehnică actoricească bine stăpînită, George Sion în doctorul Augustin Moran. Oarecum diferit, sugerînd mai mult duplicitatea personajului, și-a compus rolul Eugenia Marian (doctor Eveline Cristea). Val Săndulescu (colonel Valeriu Pandrea) a condus ancheta, sugerînd biografia unui cetățean de azi și de aici, preocupat să aducă lumină într-o afacere încurcată, conștient de răspunderea ce-i revine în apărarea legalității populare. Theo Partisch (lt. Velicu) l-a secundat cu rezultate nu totdeauna satisfăcătoare. Eugenia Oprescu, „astenică“, și Nelu Tenopol, „escroc modern“, două personaje cu pondere comică (și nu numai atît), au fost suculent interpretate de Rodica Sanda Tuțuianu și Ion Punea, care au mimat cu „autenticitate“ o nebumie cu tîlc, neanticipînd și nealterînd cu nimic elementul surpriză din final.

În conformitate cu textul, Victoria Dobre (Tina Oancea), Dorin Moga (Victor Dinu), George Păunescu (Maior Dr. Bota), Angela Chiuaru (Adela Vizanti).

Ilie Rusu